

ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ» ՍՈՑԻԱԼ-ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ
ԿՐԹԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Խումբ՝ 2-րդ

Թեմա-,,ՇԱՐԱՅԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՐԸ ԶԻՆՎՈՐԻ ԿՅԱՆՔՈՒՄ
ՇԱՐԱՅԻՆ և ԵՐԹԱՅԻՆ ՇԱՐՔ: ՇԱՐՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Հետազոտող՝ Վ. Կոստանյան

Ղեկավար՝

ԳՈՐԻՍ 2021

Արդիականությունը. - Զինված ուժերում կրթական աշխատանքի հայեցակարգում ասվում է, որ չնայած ռազմական տեխնիկայի և սպառազինության զարգացմանը, պատերազմում որոշիչ դերը դեռևս պատկանում է մարդուն, նրա ռազմական ոգուն և կռվելու կարողությանը: Ցանկացած խիզախ մարդ կարող է շփոթվել իրական ճակատամարտի իրավիճակում, շփոթության մեջ, սխալ քայլ անել, և այս սխալը կարող է վերածվել աղետի: Որպեսզի դա տեղի չունենա, անհրաժեշտ է **շարային պատրաստություն**, որը խթանում է հրամաններին արագ արձագանքելու կարողությունը և ավտոմատիզմի է բերում բոլոր գործողությունները: Ինչպես ասում են թեժ կետերը անցած վետերան մարտիկները, շարային պատրաստվածության լավ մակարդակը ազդանշանների մի շարք է կազմում, որոնք զինվորը կատարում է ավտոմատ կերպով և հասկանում է առանց բացատրության: «Ժամանակակից մարտերում դժվար է հասնել զինվորների ճշգրիտ գործողությունների՝ առանց պատշաճ շարային պատրաստության անցկացման: Այժմ, երբ ստորաբաժանումներն ու զորամիավորումները հազեցած են բարդ տեխնիկայով, երբ զգալիորեն մեծացել է կռվելու զենքի դերը մարտում, շարային պատրաստվածության մակարդակը պետք է հատկապես բարձր լինի»:

Շարային պատրաստության նպատակն է՝

Շարային պատրաստության ուսուցումը սովորեցնում է շարային գործողություններ գորամիավորումների կազմում, կատարել միաժամանակ՝ ենթարկելով ձեր կամքը թիմի պահանջներին, խթանում է նպատակասլացությունը, համբերությունը, հաստատակամությունը, տոկունությունը, կռվելու իմաստը, հնազանդվելու կարողությունը (նա, ով գիտի հնազանդվել, գիտի. ինչպես հրամայել), զարգացնում է ռիթմի զգացում, կարգապահություն և այլ անհատականության դրական գծեր:

Շարային պատրաստության տեխնիկայի խիստ կատարումը զարգացնում է գեղեցիկ կեցվածք, հագուստի ձևին համապատասխանության ճշգրտություն, ճիշտ և գեղեցիկ քայլելու կարողություն: Քաղաքացիների ամբոխի մեջ միշտ կարելի է առանձնացնել շարային պատրաստվածություն ստացած զինվորին: Շարային պատրաստությունը կռացած, խառնված ոտքերից, շարժումների խանգարված կոորդինացման դեպքում «տգեղ բաղի ձագ է», իսկ սլացիկ, գեղեցիկ «կարապ»:

Ժամանակակից դպրոցում ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչները պետք է ներգրավվեն շարային պատրաստությանը, ամենից հաճախ նրանք կանայք են, ովքեր լիովին հեռու են շարային պատրաստությունից, կան ուսուցիչներ, ովքեր չեն ծառայել զինված ուժերի շարքերում:

Անհրաժեշտություն է առաջացել ստեղծել շարային պատրաստության ձեռնարկ, որը կօգնի ճիշտ ուսուցանել շարային պատրաստության տեխնիկան:

Առաջարկվող ձեռնարկը պարունակում է նախապատրաստական վարժություններ, շարային մեթոդներ, մոտավոր պլան - դասի ամփոփում, շարային պարապմունքի գնահատված ցուցանիշներ (առավել հաճախ վարժության ուսուցումը գնահատվում է «հավանել» կամ «չհավանել» հիման վրա), պահանջներ, չափեր և առաջարկություններ՝ շարային պատրաստության հրապարակների կառուցման

համար, ինչպես նաև տարբեր տարիների շարային երգեր (հայրենասիրական) :
Շարքով երգելով ավելի հեշտ է գնալ երթ և շքերթ, իսկ տարեց զինվորներն ասում են,
որ ավելի հեշտ է մարտի գնալ շարային երգով:

Ձեռնարկը բացահայտում է ուսուցողական վարժության հիմնական տեխնիկան, որն
անհրաժեշտ է շարքերում վարքագծի առաջնային հմտություններ ձեռք բերելու համար՝
շարքերում համատեղ գործողություններով և առանձին վարժանքներով:

Բովանդակություն

Շարային ուսուցումը մարտական պատրաստության կարևորագույն բաժիններից է: Այն
կարգապահում է զինծառայողներին, զարգացնում հստակություն, սառնասրտություն,
օրինակելի տեսք և գերազանց մարտունակություն:

Գերազանց շարային պատրաստությունը մարտում հաջող գործողությունների համար
ամենակարևոր պայմաններից մեկն է:

Շարային պատրաստության հիմքը - անհատական շարային պատրաստություն է: Այն

իրականացվում է գորավարժությունների տեխնիկայի և գործողությունների

հրամանատարի կողմից օրինակելի անհատական ցուցադրության հիման վրա:

Անհատական շարային պատրաստականությունը հնարավորություն է տալիս նկատել

զինծառայողների բոլոր սխալները և ժամանակին շտկել դրանք:

Որոշ հրամանատարներ, մոռանալով այս մասին, հիմք են ընդունում ստորաբաժանումների

պատրաստությունը և փորձում արագ հասնել հստակ գործողությունների: Այս մեթոդով

զինծառայողների բազմաթիվ սխալներ աննկատ են անցնում և վերածվում սովորության,

որից ազատվելը, ինչպես գիտեք, հեշտ չէ: Այսպիսով, ուսուցման գործընթացը ոչ թե

հեշտացվում է, այլ բավականին բարդացվում:

Համատեղ գործողությունների համար զինծառայողների նախնական պատրաստության

հիմքը կազմում է շարքը: Շարքը, ինչպես ոչ մի այլ ուսուցման տեսակ, նպաստում է

հրամանատարի հրամանի արագ, ճշգրիտ և միաձայն կատարմանը:

Զինվորական անձնակազմի պատրաստման և կրթման պրակտիկ փորձը ցույց է տալիս,

որ անհատական շարային պատրաստության մեջ կարելի է հասնել բարձր արդյունքների.

- **Շարային պատրաստության ուսուցմանն նպատակաուղղված պլանավորում, հստակ կազմակերպում և բոլոր պարապմունքների որակյալ անցկացում.**

- **Յուրաքանչյուր զինծառայողի կողմից տեխնիկայի և գործողությունների գիտակցված ուսումնասիրություն՝ Հայաստանի զինված ուժերի շարային կանոնակարգի պահանջներին խստորեն համապատասխան.**

- **Հրահանգա-մեթոդական և պլանային պարապմունքների կանոնավորությունը բոլոր կատեգորիաների սովորողների հետ.**

- **Հմտությունների բարելավումը շարային ուսուցման բոլոր պարապմունքներին, ամենօրյա շարքերի և շարժումների ժամանակ.**

Շարային պատրաստությունում բարձր արդյունավետության հասնելու համար մեծ նշանակություն ունի հրամանատարների անձնական շարային խստապահանջությունը իրենց նկատմամբ:

Պարապմունքում հրամանատարի անձնական օրինակը՝ մեթոդական պատրաստության հետ զուգակցված, մարտական պատրաստության բարձր հմտությունների հասնելու ճանապարհն է:

Բոլոր ծրագրված շարային պատրաստությունները պետք է անցկացվեն վաշտի (դասակի) հրամանատարների կողմից:

Զորամասի հրամանատարը պետք է իմանա վերապատրաստվողների իրական վիճակը և ձգտի այն բարձրացնել ծրագրային պահանջների մակարդակին:

Շարային պատրաստության կանոնակարգերի լավ կազմակերպված քարոզչություն, Շարային ուսուցման մեթոդոլոգիայի հիման վրա ֆիլմերի ցուցադրություն, շարային մրցույթների կազմակերպում, մրցումներ՝ սրանք են վերապատրաստվողների շարային կատարելագործման ուղիներն ու ձևերը:

Շարային տեխնիկայի ուսուցման ընթացքում հրամանատարը ձևավորում է վերապատրաստվողների հմտությունները և ինքնուրույն գործելու կարողությունը՝ օգտագործելով ինչպես գործնական վարժություններ, այնպես էլ շարային կանոնակարգերի պահանջների, անկախ ուսումնասիրություն վերապատրաստվողների կողմից: Շարային պատրաստության տեխնիկայի և գործողությունների կատարման ուսումնամարզական հավաքներում, հրամանատարը պետք է լայնորեն կիրառի անհատական պատրաստության տարբեր մեթոդներ: Ուսուցման մեթոդի (տեխնիկայի) ընտրությունը կախված է հրամանատարի մեթոդական հմտությունից, նրա անձնական պատրաստվածությունից և վերապատրաստվողների պատրաստվածությունից:

Որոշը հեշտությամբ սովորում են այս կամ այն տեխնիկան կամ գործողությունը, իսկ մյուսները, ընդհակառակը, դժվարանում են: Ուստի անհրաժեշտություն է առաջանում տարբերակել դասավանդման մեթոդները (տեխնիկան): Հրամանատարը պետք է կարողանա ընտրել պարապմունքների առավել ռացիոնալ ձևը, որպեսզի կարճ ժամանակում հասնի լավագույն արդյունքին:

Այնուամենայնիվ, ոչ մի մեթոդ (տեխնիկա) չպետք է հակասի շարային կանոնակարգի պահանջներին:

Պարապմունքի հիմնական կազմակերպիչը ստորաբաժանման հրամանատարն է: Յուրաքանչյուր պարապմունքից առաջ նա պետք է ստուգի ջոկատների ղեկավարների պատրաստվածությունը և վերահսկի այս թեմայով պարապմունքի ընթացքը:

Շարային պարապմունքի ժամանակ հրամանատարը պետք է լինի այնպիսի վայրում, որ կարողանա ուշադիր հետևել վերապատրաստվողներին և ժամանակին արձագանքել սխալներին: Ինչպես ցույց է տալիս պրակտիկան, պետք է հաշվի առնել հրամանատարի ամենանպատակահարմար հեռավորությունը կազմավորումից՝ վաշտ պատրաստելիս՝ 8-10 քայլ; դասակ և ջոկատ-4-6 քայլ; ողջ անձնակազմի միաժամանակյա ձևավորմամբ՝ 12-15 քայլ: Կազմավորումից նման հեռավորությունը հրամանատարին հնարավորություն կտա շարունակաբար հետևել ողջ անձնակազմի գործողություններին և հասնել ավելի մեծ կենտրոնացման, վերապատրաստվողների ուշադրությանը տեխնիկա կամ գործողություն Բացատրելիս և ցուցադրելիս:

Այն թերությունները, որոնց մասին խոսում է հրամանատարը, պետք է կոնկրետ ձևակերպել և հասցեագրել կոնկրետ անձի: Անհիմն արտահայտությունները ապակողմնորոշում են վերապատրաստողներին, դրանք անարդյունավետ չեն:

Շարժման հետ կապված վարժություններ կատարելիս հրամանատարը պետք է հաշվի առնի, որ ավելի լավ է հրամաններ տալ և վերահսկել դրանց կատարումը տեղում լինելով, այլ ոչ թե կողքից կամ հետևից շարժվելով:

Մեծ նշանակություն ունի հրամանատարի հրամաններ տալու կարողությունը պարապմունքների ժամանակ: Նրանք պետք է հնչեն բարձր, հզոր ձայնով, հստակորեն արտասանելով յուրաքանչյուր բառ և վանկ: Բայց ձայնի ուժը հրամաններ տալիս պետք է համաչափ լինի շարքի մեծությանը և նրանից հեռավորությանը:

Հրամանները պետք է խստորեն համապատասխանեն շարային կանոնակարգին և արտասանվեն որոշակի հաջորդականությամբ: Հստակ հրամանը հրամանատարի հմտությունն է, որը զարգանում է քրտնաջան, համակարգված պատրաստության միջոցով:

Միսլ և ոչ հստակ տրված հրամանը հանգեցնում է ընդունման վատ կատարման: Անգամ բառերի աննշան փոխակերպմամբ տրված հրամանը վերապատրաստվողների մեջ խառնաշփոթ է առաջացնում, խարխլում է հրամանատարի հեղինակությունը և նվազեցնում կազմավորման կարգապահությունը: Ընդհակառակը, ճիշտ տրված հրամանը ապահովում է դրա ճշգրտությանը և ժամանակին կատարմանը:

Հրահանգներ և հրամաններ տալիս հրամանատարը պարտավոր է ինքն ընդունել «զգաստ» կեցվածք: Նման պահվածքով նա վերապատրաստվողների մեջ սերմանում է հարգանք կազմավորման, ավագ դեկավարների նկատմամբ, կարևորում է տրվող հրամանը, որի առաջ բուրբը հավասար են՝ անկախ զբաղեցրած պաշտոնից, ինչպես նաև հարգանք է դրսևորում կանոնադրական պահանջների նկատմամբ:

Ծավալուն և երթային շարք

Կանոնադրությունում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները՝

- 1) **շարք**՝ ծառայողների, ստորաբաժանումների՝ կանոնադրությամբ սահմանված դասավորությունը հետիոտն ու մեքենաներով՝ համատեղ գործողությունների համար.
- 2) **տողան**՝ շարք, որտեղ ծառայողները տեղավորված են մի գծի վրա, կողք կողքի՝ սահմանված տարածությամբ.
- 3) **մեքենաների գիծ**՝ շարք, որտեղ մեքենաները դասավորված են կողք կողքի՝ մի գծի վրա.
- 4) **թև**՝ շարքի աջ (ձախ) վերջավորությունը: Շարքի դարձումների դեպքում թևերի անվանումները չեն փոխվում.
- 5) **ճակատ**՝ շարքի այն կողմը, որին ծառայողները դարձված են դեմքով (մեքենաները՝ ճակատամասով).
- 6) **շարքի թիկունքային կողմ**՝ ճակատի հակադիր կողմը.
- 7) **տարածություն** (ինտերվալ)՝ ծառայողների (մեքենաների), ստորաբաժանումների միջև ճակատային գծով եղած տարածությունը.
- 8) **հեռավորություն** (դիստանցիա)՝ ծառայողների (մեքենաների), ստորաբաժանումների միջև դեպի խորքն ընկած հեռավորությունը.
- 9) **շարքի լայնություն**՝ թևերի միջև եղած հեռավորությունը.
- 10) **շարքի խորություն**՝ առաջին տողանի (առաջին շարքում կանգնած ծառայողի) և վերջին տողանի (վերջին շարքում կանգնած ծառայողի) միջև եղած հեռավորությունը, իսկ մեքենաներով գործելու դեպքում՝ մեքենաների առաջին գծի (առջևում կանգնած մեքենայի) և մեքենաների վերջին գծի (հետևում կանգնած մեքենայի) միջև եղած հեռավորությունը.

Աջ թև

շարքի թիկունք

ձախ թև

Միատողան շարք

շարքի ճակատ

Լրիվ կարգ

ոչ իրիվ կարգ

Երկտողան շարք

11) *միատողան շարք*՝ շարքի այն տեսակը, որտեղ ծառայողները տեղավորված են սույն կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված կարգով.

12) **երկտողան շարք**՝ շարքի այն տեսակը, որտեղ տողաններից մեկում կանգնած ծառայողները մեկ քայլ հեռավորությամբ դասավորված են մյուս տողանի ծառայողների թիկունքում՝ առաջ մեկնած ձեռքի ափը դնելով դիմացը կանգնած ծառայողի ուսին և նայելով առջևի կանգնածի ծոծրակին: Տողանները կոչվում են *առաջին և երկրորդ*: Դարձումների դեպքում տողանների անվանումները չեն փոխվում:

13) **կարգ**՝ երկտողան շարքում կանգնած երկու ծառայողներ՝ մեկը մյուսի թիկունքում: Եթե առաջին տողանի ծառայողի թիկունքում (երկրորդ տողանում) ծառայող չկա, ապա այդպիսի կարգը կոչվում է ոչ լրիվ: Երկտողան շարքի հետդարձի ժամանակ ոչ լրիվ կարգի ծառայողն անցնում է առաջին տողան:

14) **միատողան ու երկտողան** շարքերը կարող են լինել խիտ և նոսր: Խիտ շարքում ծառայողները տողաններում տեղավորված են ճակատով, կողք կողքի՝ մեկը մյուսի արմունկից ձեռքի ափի լայնության վրա: Նոսր շարքում ծառայողները տողաններում տեղավորված են ճակատով՝ մեկը մյուսից մեկ քայլ կամ հրամանատարի (պետի) նշած հեռավորության վրա:

15) **շարասյուն**՝ շարք, որտեղ ծառայողները տեղավորված են մեկը մյուսի թիկունքում՝ ծոծրակի ուղղությամբ, իսկ ստորաբաժանումները (մեքենաները)՝ իրար հետևելով՝ կանոնադրությամբ կամ հրամանատարի (պետի) կողմից սահմանված հեռավորության վրա: Շարասյունները կարող են լինել միաշարասյուն, երկշարասյուն, եռաշարասյուն և ավելի: Շարասյունները կիրառվում են ստորաբաժանումները երթային կամ ծավալուն շարքով շարելու համար:

16) **ծավալուն շարք**՝ որտեղ ստորաբաժանումները շարված են ճակատով մի գծի վրա՝ միատողան կամ երկտողան շարքով (մեքենաների գծով), կամ շարասյունների գծով՝ կանոնադրությամբ կամ հրամանատարի (պետի) կողմից սահմանված հեռավորության վրա: Ծավալուն շարքը կիրառվում է ստուգումների, հաշվարկների, ստուգատեսների, շքերթների (գորահանդեսների) ժամանակ և այլ անհրաժեշտ դեպքերում:

17) **երթային շարք**՝ որտեղ ստորաբաժանումը շարված է շարասյունով կամ ստորաբաժանումները՝ շարասյուններով, մեկը մյուսի հետևում՝ կանոնադրությամբ կամ հրամանատարի (պետի) կողմից սահմանված հեռավորության վրա: Երթային շարքը կիրառվում է ստորաբաժանումների հանդիսավոր երթի, երգով անցնելու, ինչպես նաև այլ անհրաժեշտ դեպքերում:

18) **ուղղապահ**՝ ծառայող (ստորաբաժանում, մեքենա), որը շարժվում է շարասյան առջևից՝ նշված ուղղությամբ: Ուղղապահի հետևից իրենց շարժումը համաձայնեցնում են մյուս ծառայողները (ստորաբաժանումները, մեքենաները):

19) **վերջապահ**՝ ծառայող (ստորաբաժանում, մեքենա), որը շարժվում է շարասյան վերջում:

Ուղղապահ

Վերջապահ

Երկշարասյուն երթային շարք

ՇԱՐՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

1. Շարքի ղեկավարումն իրականացվում է հրամանատարի (պետի) հրամաններով և կարգադրություններով, որոնք տրվում են ձայնով, ազդանշաններով, անձնական օրինակով, ինչպես նաև տեխնիկական ու շարժական միջոցների օգնությամբ: Հրամաններն ու կարգադրությունները

շարասյանը կարող են հաղորդվել ստորաբաժանումների հրամանատարների (պետերի) (մեքենաների ավագների) միջոցով:

2. Մեքենաների շարքի ղեկավարումն իրականացվում է ներքին կապի միջոցներով տրվող հրամաններով ու կարգադրություններով:

3. Շարքում ավագ հրամանատարը (վերադաս պետը) գտնվում է այնտեղ, որտեղից ավելի հարմար է հրամաններ տալ: Մյուս հրամանատարները (պետերը) հրաման են տալիս՝ մնալով կանոնադրությամբ կամ ավագ հրամանատարի (վերադաս պետի) կողմից սահմանված տեղերում:

4. Ստորաբաժանումների հրամանատարներին (պետերին) երթային շարքում թույլատրվում է շարքից դուրս գալ միայն հրաման տալու և դրանց կատարումն ստուգելու համար:

5. Շարային հրամանները կարող են լինել նախնական և կատարողական կամ միայն կատարողական:

6. Նախնական հրամանը տրվում է հստակորեն, բարձրաձայն, ձգելով, որպեսզի շարքում կանգնածները հասկանան, թե հրամանատարն ինչ գործողություններ է պահանջում իրենցից: Ցանկացած նախնական հրամանի դեպքում շարքում գտնվող ծառայողներն ընդունում են շարային կեցվածք, շարժման մեջ գտնվելիս՝ անցնում են շարային քայլի, իսկ շարքից դուրս գտնվելիս՝ շրջվում են պետի կողմը և բնդունում շարային կեցվածք:

7. Ստորաբաժանման կամ առանձին ծառայողի ուշադրությունը գրավելու նպատակով նախնական հրաման տալիս, անհրաժեշտության դեպքում, տրվում է ստորաբաժանման անվանումը կամ ծառայողի կոչումը և ազգանունը: Օրինակ՝ «Ջոկատ, կանգ-Ա՛Ռ», « սերժանտ Սիմոնյան, հետ-ԴԱԸՁ»:

8. Ձենքով վարժաձևերի կատարման ժամանակ նախնական հրամանի մեջ անհրաժեշտության դեպքում նշվում է զենքի տեսակը: Օրինակ՝ «Ավտոմատը կրծքին-Ա՛Ռ» և այլն:

9. Կատարողական հրամանը (կանոնադրությունում նշված է զլխատառերով) տրվում է դադարից հետո՝ բարձրաձայն, հատ-հատ և հստակ: Կատարողական հրամանին հաջորդում է դրա անհապաղ և ճշգրիտ կատարումը:

10. Հրաման տալիս ձայնը պետք է համապատասխանեցվի շարքի լայնությանն ու խորությանը, իսկ զեկույցն արտասանվի հստակորեն՝ առանց ձայնի կտրուկ բարձրացման:

11. Մեքենաների ղեկավարման հրամանները, ազդանշանները կիրառվում են ՀՀ պաշտպանության նախարարի 2001 թվականի ապրիլի 29-ի N 307 հրամանով հաստատված ՀՀ զինված ուժերի շարային կանոնադրությանը (այսուհետ՝ զինված ուժերի շարային կանոնադրություն) համապատասխան: Անհրաժեշտության դեպքում ստորաբաժանման հրամանատարը (պետը) նշանակում է շարքի ղեկավարման լրացուցիչ ազդանշաններ:

12. Բոլոր ստորաբաժանումներին վերաբերող հրամաններն ընդունում և անմիջապես կատարում են ստորաբաժանումների հրամանատարները (պետերը) և մեքենաների հրամանատարները (ավագները):

13. Հրամանն ազդանշանով հաղորդելիս՝ նախ տրվում է «ՌԻՇԱԴԻՌԻԹՅՈՒՆ» ազդանշանը, իսկ եթե հրամանը վերաբերում է ստորաբաժանումներից միայն մեկին, ապա ազդանշանի հետ միասին տրվում է նաև այդ ստորաբաժանման անվանումը:

14. Ազդանշանով հրամանն ընդունելուն պատրաստ լինելը դարձյալ նշվում է «ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ» ազդանշանով: Ազդանշանի ընդունումը հաստատվում է՝ այն կրկնելով կամ իր ստորաբաժանմանը համապատասխան ազդանշան տալով:

15. Վարժաձևերի կատարումը չեղյալ համարելու կամ դադարեցնելու համար տրվում է «ԹՈՂՆԵԼ» հրամանը: Այդ հրամանով ընդունվում է նախնական դիրքը:

16. Սովորեցնելիս թույլատրվում է կանոնադրությունում նշված շարային վարժաձևերը կատարել մասերի բաժանելով, ինչպես նաև նախապատրաստական վարժությունների օգնությամբ: Դրա համար տրվում են համապատասխան հրամաններ: Օրինակ՝ «Ավտոմատը կրծքին-Ա՛Ռ, մասերի բաժանելով, կատարի՛ր՝ ՄԵԿ, կատարի՛ր՝ ԵՐԿՈՒ, կատարի՛ր՝ ԵՐԵՔ»: «Աջ-ԴԱ՛ՐՁ, մասերի բաժանելով, կատարի՛ր՝ ՄԵԿ, կատարի՛ր՝ ԵՐԿՈՒ»:

17. Համահավաք անձնախմբեր կազմավորելու համար կատարվում է շարային հաշվարկ՝ ըստ ստորաբաժանումների՝

1) ծառայողները կանգնում են միատողան կամ երկտողան և հաշվում են ընդհանուր հերթականությամբ.

2) սույն կետի 1-ին ենթակետի պահանջը կատարելուց հետո, ելնելով անձնախմբի թվից, ըստ հերթականության կատարվում է ստորաբաժանումների հաշվարկ, և նշանակվում են այդ ստորաբաժանումների հրամանատարներ:

18. Շքերթներին (գորահանդեսներին) մասնակցելու համար, ինչպես նաև այլ դեպքերում հրամանատարի հրամանով ստորաբաժանման անձնակազմը կարող է ընդհանուր շարայամբ շարվել երեքական, չորսական և ավելի: Այդ դեպքում, որպես կանոն, շարք են կանգնում ըստ հասակի:

19. Ստորաբաժանումները շարք են կանգնում «ՇԱՐՎԻՐ» հրամանով, դրանից առաջ նշվում է շարք կանգնելու կարգը: Օրինակ՝ «երկտողան-ՇԱՐՎԻՐ»: Այդ հրամանով ծառայողը պետք է արագորեն շարքում զբաղեցնի իր տեղը, պահպանի սահմանված տարածությունն ու հեռավորությունը, ընդունի շարային կեցվածք:

20. Ստորաբաժանումներին հրաման տալու համար նշվում են այդ ստորաբաժանումների անվանումները:

Եզրահանգում

Ակնհայտ է, որ շարային պատրաստության արդյունավետությունը բարձրանում է, եթե տեսական գիտելիքներն ամրապնդվում են գործնական պարապմունքներով:

Շարային գործողություններ գորամիավորումների կազմում, կատարել միաժամանակ՝ խթանում է նպատակալացությունը, համբերությունը, հաստատակամությունը,

տոկունությունը, կոլեկտիվիզմը, հնազանդվելու կարողությունը, զարգեցնում է ռիթմի զգացում, կարգապահություն, հստակություն, սառնասրտություն, օրինակելի տեսք և գերազանց մարտունակություն և այլ անհատականության դրական գծեր:

Վերապատրաստվողների շարային կատարալագործման ուղիներն ու ձևերն են՝

- . շարային պատրաստության կանոնակարգերի լավ կազմակերպված քարոզչություն
- . շարային ուսուցման մեթոդոլոգիայի հիման վրա ֆիլմերի ցուցադրություն,
- . շարային մրցույթների կազմակերպում, մրցումներ

Հիպոթեզ

- ❖ Նորույթ
- ❖ Հետազոտության մեթոդները-/ֆիլմ, համացանց, շարային մրցույթների կազմակերպում, մրցումներ, անհատական շարային պատրաստություն/
- ❖ Հետազոտության արդյունքները

❖ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

- . ՀՀ զինված ուժերի շարային կանոնադրություն

. Համակարգչային նյութեր